

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Ekström, Emil
Tel: 010-698 15 91
emil.ekstrom@naturvardsverket.se

BESLUT
2016-04-07   Ärendenr:
NV-00655-16

Beslut om skydds jakt efter gråsäl för 2016

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att tillåta skydds jakt efter 480 gråsäl.

Skydds jakten får endast ske efter gråsäl som befinner sig inom 200 meter från en plats där fiske bedrivs och där gråsäl orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

Skydds jakten får ske från stillaliggande båt med motorn igång.

Vid sidan av klass 1 ammunition får även kulammunition av klass 2 användas.

Detta beslut ska delges med kungörelsedelgivning och gälla även om det överklagas.

Villkor för skyddsjakten genomförande

Jakttid

Skyddsjakten får ske under tiden från och med den 20 april till och med den 31 december 2016.

Jaktområde

Skyddsjakten får ske inom svenskt territorialvatten inom:

- Norrbottens län
- Västerbottens län
- Västernorrlands län
- Gävleborgs län
- Uppsala län
- Stockholms län
- Södermanlands län
- Östergötlands län
- Gotlands län
- Kalmar län
- Blekinge län
- Skåne län

Undantagna områden

Inom jaktområdet kan det finnas skyddade områden där andra regler för skydds jakt efter säl gäller. Det kan exempelvis vara sälskyddsområden, Natura 2000-områden eller naturreservat. Länsstyrelsen i aktuellt län kan lämna information om var sådana områden finns och vilka regler som gäller där.

Ingen skydds jakt efter säl får med stöd av detta beslut ske inom nationalparker.

Inom vissa områden, som inte omfattas av annat områdesskydd, sker inventering av sälar under våren. För dessa områden tillåts endast skydds jakt efter gråsäl under tiden från och med den 16 juni till och med den 31 december 2016:

Norrbottens län

Vidbrännan

Västerbottens län

Lördagshällan
Yttre Järnäsgrund

Uppsala län

Märketshällan
Märketskallen

Stockholms län	Skvalbådan, Gillöga skärgård Stänkbådan, Gillöga skärgård Svartkobben, Gillöga skärgård Torrbådan, Gillöga skärgård Ägglösen Dromgrunnan Karvasen, Landsort Lönnbådan, Landsort Roxen, Landsort Tuvan Märkbåden
Östergötlands län	Höga ören

Antal gråsäl som får fällas

Totalt får 480 gråsäl fällas under skyddsjakten. Antalet fördelas enligt följande mellan länen:

Norrbottnens län	60
Västerbottnens län	30
Västernorrlands län	30
Gävleborgs län	70
Uppsala län	40
Stockholms län	40
Södermanlands län	35
Östergötlands län	10
Kalmar län	30
Gotlands län	50
Blekinge län	45
Skåne län	40

Vem som får jaga

Den som jagar gråsäl från båt ska ha gått utbildning i säljakt. Utbildningen ska vara organiserad av jägarorganisation i Sverige eller Finland.

Den som jagar ska betala viltvårdsavgift för statligt jaktkort.

Jaktmetod och tillåtna jaktmedel

Skyddsjakten får bedrivas:

- från land
- från is
- från konstruktion som är fäst på botten
- från stillaliggande båt (antingen med motorn på eller av)
- med typgodkänt fångstredskap

Vid jakt med gevär får vid sidan av kulammunition av klass 1 skyddsjakten även ske med ammunition av klass 2.

Kontakta Naturvårdsverket innan och efter skyddsjakt

Innan skyddsjakt

Den som avser att bedriva skyddsjakt efter gråsäl ska närmaste vardag innan jakten genomförs kontakta Naturvårdsverkets kundtjänst eller besöka webbplatsen för att få information om hur många gråsäl som återstår av antalet som tillåts i det aktuella länet och för att få information om provtagning fortfarande ska ske från fällda sälar i det aktuella området. Se nedan under ”Upplysningar” för kontaktuppgifter till Naturvårdsverket.

Efter skyddsjakt

Den som fällt säl under skyddsjakt ska meddela detta till Naturvårdsverkets kundtjänst via telefon eller e-post så snart som möjligt men senast närmaste vardag efter att en säl fällts.

Dessa uppgifter ska lämnas:

- Skyttens namn, adress, telefonnummer och e-postadress
- Tidpunkt då säl fällts
- Position där säl fällts i WGS84-format (eller annat likvärdigt format) och var denna position är i förhållande till närliggande känd plats (exempelvis ort, ö, fyr, vattenområde eller motsvarande)
- Uppskattat avstånd mellan position där säl fällts och plats där fiske bedrivs
- Om säl bärgats och om provtagning genomförts

Bärgning och provtagning

Fällda gråsäl ska så långt som möjligt bärgas. Om gråsäl fällts och har kunnat bärgas ska provtagning ske:

- i Norrbottens län ner till och med Uppsala län under tiden från och med den 1 augusti till och med den 31 december tills 50 sälar fällts och bärgats under perioden
- i Stockholms län ner till och med Skåne län under tiden från och med den 1 augusti till och med den 31 december tills 50 sälar fällts och bärgats under perioden

När provtagning från gråsäl ska ske innefattar detta följande prover:

- Underkäke
- Samtliga inre organ utskuret i ett stycke från tunga till anus (inkl. mag- och tarmkanal)
- Reproduktionsorgan (inkl. ev. foster) från honor, testiklar och penisben från hanar
- Remsa av späck och hud (några cm bred och ca 30 cm lång, ca 200 gram)
- En bit muskel ca 100 gram

Proverna ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet.

Om gråsäl faller utanför de angivna tidsperioderna för provtagning eller när för provtagningen angivet antal fällts och bärgats under perioden ska ingen provtagning ske. Ersättning för provtagningen kommer endast utgå för den provtagning som ska ske enligt ovan.

Handledning och instruktioner för provtagning finns tillgängligt genom Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats (se under ”Upplysningar”).

Bakgrund

Naturvårdsverket kan besluta om skydds jakt efter säl på eget initiativ eller efter ansökan från enskilda. I likhet med föregående år har Naturvårdsverket utrett behovet av skydds jakt. Ärendets handläggning har innefattat samrådsmöte den 20 januari 2016 där representanter för länsstyrelser, Sveriges lantbruksuniversitet, Havs- och vattenmyndigheten och Naturhistoriska riksmuseet medverkade. Naturvårdsverket remitterade den 9 mars 2016 frågeställningar i ärendet till berörda länsstyrelser, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges Lantbruksuniversitet och Jordbruksverket. Naturvårdsverket har mottagit svar och synpunkter från remissinstanserna såväl som andra berörda.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket får på eget initiativ besluta om skydds jakt efter säl för att förhindra allvarlig skada på fiske om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a och b §§ jaktförordningen (1987:905).

I beslut om skydds jakt ska det enligt 9 b § jaktförordningen anges

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,

- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket kan med stöd av jaktförordningen 24 d § tillåta jakt från motordrivna fordon, exempelvis båtar, vilket annars är förbjudet enligt 31 § jaktlagen (1987:259).

Naturvårdsverket kan med stöd av 43 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt tillåta att skydds jakt efter säl även får ske med klass 2-ammunition. Enligt 16 § samma föreskrifter får annars bara kulpatroner av klass 1 användas för jakt efter säl.

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett skydds jaksbeslut ska gälla även om det överklagas.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) ske genom kungörelsedelgivning.

Skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap

Gråsäl finns med i det så kallade art- och habitatdirektivet, bilagorna 2 och 5 till rådets direktiv (92/93/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Det innebär bland annat att Sverige måste säkerställa att exempelvis jakt efter gråsäl är förenlig med upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för arten.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindrande av allvarlig skada

Havs- och vattenmyndigheten m.fl. har i yttrande till Naturvårdsverket lämnat uppgifter om de skador som gråsäl (och knubb- samt vikaesäl) orsakar fisket. Även om antalet fiskare som rapporterade sälskador under 2015 är något färre än året innan så är skadorna fortfarande mycket omfattande. Havs- och vattenmyndigheten rapporterade i december 2014 att total ekonomisk skada beräknat på infiskningsvärde enligt loggböcker och kustfiskejournaler uppgår till ca 33,3 miljoner kronor per år. Skadorna har inte minskat under 2015 och inget talar för minskade sälskador under 2016.

Flera länsstyrelser rapporterar om att påverkan från säl är mycket stor på fisket och även att fiskare tvingas avstå från att använda sina redskap då risken för allvarliga skador är för stor. Omfattningen av skadorna varierar under året men Naturvårdsverket konstaterar att de flesta fiskemetoder drabbas av allvarliga skador under hela fiskesäsongen. Gråsäl antas även göra större skador på fiskeredskap då den blir större och kraftfullare än de andra sälarterna.

Naturvårdsverket noterar att skydds jakt efter säl ibland endast kan förväntas ha en relativt begränsad och tillfällig effekt mot skador. Men Naturvårdsverket

bedömer att skydds jakt kan vara en lämplig lösning då jakten kan få sälarna att undvika de områden som nyttjas av fiskare och då den kan riktas mot skadegörande individer.

I likhet med föregående år gör Naturvårdsverket bedömningen att gråsälarna med stor sannolikhet kommer fortsätta att orsaka allvarliga skador. Skydds jakt efter gråsäl behövs därför för att det ska finnas möjlighet att förhindra skador.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på fisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- skrämman bort sälarna från fiskeplatserna med exempelvis ljud
- vakta vid redskapen
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- val av redskap som är särskilt utformade

Erfarenheterna visar att dessa skadeförebyggande åtgärder har begränsad och oftast kortvarig effekt. Trots en längre tids arbete för att utveckla redskap och metoder som ska vara säkra mot sälangrepp finns det ännu inte fiskeredskap som effektivt förebygger och minskar risken för sälskador för alla typer av fiske och för alla fiskares behov och förutsättningar. Mot denna bakgrund bedömer Naturvårdsverket att det saknas annan lämplig lösning än skydds jakt för att förhindra de allvarliga skador som orsakas av gråsäl.

Gynnsam bevarandestatus

Helsingforskommissionen (det styrande organet för Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdet marina miljö) föreslår att det undre referensvärdet för antalet gråsälarna bör ligga på minst 10 000. Detta referensvärde är även det som i enlighet med art- och habitatdirektivet inrapporterats av Sverige till Europeiska Unionen.

Genom att antalet gråsälarna överstiger referensvärdet säkras den biologiska nivån som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Skydds jakt kan tillåtas utan att gynnsam bevarandestatus äventyras om populationen överstiger denna nivå och har en långsiktig positiv tillväxt.

Av den nationella förvaltningsplanen för gråsäl i Östersjön från 2012 framgår att gråsälarna ska ha en gynnsam bevarandestatus och en neutral eller positiv utveckling.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för övervakning av beståndsutvecklingen hos sälarna i de svenska havsområdena. Övervakningen utförs av Naturhistoriska riksmuseet. Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att antalet gråsälarna i Östersjön fortsätter att växa med cirka 8 procent per år sett över en längre period. Antalet räknade sälarna var något lägre 2015 än 2014, vilket sannolikt beror på besvärliga väderförhållanden. Båda åren har mer än 30 000 gråsälarna räknats. Även om många tidigare upptäckta sjukliga förändringar

hos gråsäl minskat i omfattning så finns det tecken på att populationens tillväxt kan komma att minska framöver.

Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att skydds jakt efter totalt 480 gråsäl fördelat på berörda län enligt ovan inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Sammanfattningsvis gör därför Naturvårdsverket bedömningen att samtliga förutsättningar är uppfyllda och fattar därför beslut om att tillåta skydds jakt efter gråsäl.

Villkor

De beslutade jakttiderna syftar till att ge så goda förutsättningar som möjligt för skydds jakt efter gråsäl samtidigt som hänsyn tas till sälarnas behov av ro under kutningstiden.

Syftet med skydds jakten är att förhindra allvarliga skador på fångst och redskap och en förutsättning är att det inte finns någon annan lämplig lösning. Därför tillåts skydds jakten endast i närheten av platser där fiske bedrivs (inom 200 meter) och där gråsäl orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

För att underlätta bärgning av fällda sälar får jakten ske från båt med motorn påslagen. Ammunition av klass 2 tillåts för att möjliggöra användning av ammunition som minskar risken för rikoschetter.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skydds jakten kan inledas snarast möjligt. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Det finns därför skäl för att beslutet ska gälla även om det överklagas. Med hänsyn till berördas möjligheter att ta del av beslutet bestäms att jakten får inledas den 20 april 2016.

Beslutet ska delges genom så kallad kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Valhallavägen 195 i Stockholm.

Upplysningar

Till skillnad mot föregående års beslut om skydds jakt efter gråsäl ger inte årets beslut stöd för jakt på annans jaktområde. Naturvårdsverket har inför årets beslut utvärderat erfarenheterna från den skydds jakt som genomförts och tagit del av remissvar samt andra synpunkter.

Jakträtten är en rättighet med starkt skydd. Det bör enligt Naturvårdsverket föreligga starka skäl för att denna rättighet ska inskränkas. Intresset av att jakträtten skyddas bör ställas mot omfattningen på skadorna som orsakas av säl. Det är även av betydelse huruvida skydds jakt kan användas för att effektivt förhindra att skador uppstår.

Det finns stora skillnader mellan olika delar av kusten vad gäller förutsättningarna för fisket och skydds jakt efter säl. Skadorna som orsakas av säl är dock omfattande och allvarliga längs med hela landet. Naturvårdsverket gör emellertid bedömningen att möjligheten att bedriva skydds jakt på annans jaktområde i flertalet fall inte är en nödvändig förutsättning för att skydds jakt ska kunna bedrivas. Naturvårdsverket bedömer därför att det inte finns tillräckligt starka skäl för att tillåta jakt på annans jaktområde.

Naturvårdsverket noterar även att länsstyrelserna med stöd av 47 § jaktförordningen får meddela tillstånd till jakt på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket jaktlagen. Det är även möjligt att efter överenskommelse bedriva skydds jakt efter säl på annans jaktområde.

Inför eventuellt beslut om skydds jakt efter säl för kommande år kommer Naturvårdsverket att efterfråga redogörelser av erfarenheter från årets skydds jakter från berörda länsstyrelser.

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats

Webbplats: www.naturvardsverket.se/saljakt

E-post: viltforvaltning@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (vardagar 08:00-16.30)

Se bilaga för information om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av biträdande avdelningschefen Rikard Janson efter föredragning av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka. I ärendets handläggning har handläggaren Emil Ekström, handläggaren Per Risberg och juristen Nils Henriksson deltagit.

Rikard Janson

Gunilla Ewing Skotnicka

Kopia till:

Finlands Viltcentral
Havs- och vattenmyndigheten
HELCOM
Jordbruksverket
Jord- och Skogsbruksministeriet, Helsingfors
Jägarnas Riksförbund
Kustbevakningen
Lantbrukarnas Riksförbund
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Miljödepartementet, Stockholm
Miljöministeriet, Helsingfors
Miljö- och Födevareministeriet, Köpenhamn
Naturhistoriska riksmuseet
Näringsdepartementet, Stockholm
Program Sälar och Fiske
Skärgårdarnas riksförbund
Svenska Fiskares Riksförbund
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening
Viltskadecenter
Världsnaturfonden WWF
Ålands landskapsstyrelse

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.